

Gud har talt - -

Det er uden sammenligning vor tilværelses mest centrale grundsandhed, som er udtrykt i disse ord: Gud har talt.

Af samme grund indtager den da også den absolut mest centrale plads i Den hellige Skrift, Bibelen.

Det er ikke for meget sagt, at denne grundsandhed i vigtighed står helt på linie med selv de store frelsesbegivenheder omkring Jesu fødsel, død, opstandelse og himmelfart, eftersom disse begivenheder uden Guds talte ord ikke blot ville være utilgængelige for os, men da helt sikkert tillige ville være forsvundet i historiens mørke og kun kendt af den relativt lille flok, som oplevede dem på nærmeste hold. For det, som har bevaret dem i historiens gang, er alene den betydning, de har haft for mennesker p.g.a. det, som Gud har talt om dem. Alene ved det, som Gud har talt, blev menneskers øjne åbnet for alt det, som disse store frelsesbegivenheder indeholder til gavn for os.

Gud har talt - skabelsens hemmelighed

Vi nævnede, at vi med disse ord rørte ved vor tilværelses mest centrale grundsandhed. Skriften åbenbarer denne hemmelighed i skabelsen på de første blade: »Og Gud sagde: »Der blive lys«, og der blev lys. Og Gud sagde - - «. [1. Mos.1,3](#)

Og utallige steder i Skriften ser vi, hvad det betyder for troen at se denne hemmelighed i skabelsen. Således synger salmisten: [Salme 33,1-12](#)

»Jubler i Herren, I retfærdige, lov Herren med citer, thi sandt er Herrens ord, al hans gerning er trofast. Af Herrens miskundhed er jorden fuld. Ved Herrens ord blev himlen skabt og al dens hær ved hans ånde. Al jorden skal frygte Herren, alverdens beboere skælve for ham, for han taledede, så skete det, han bød, så stod det der. Herren kuldcastede folkenes råd, gjorde folkeslags tanker til intet. Herrens råd står fast for evigt, Hans hjertes tanker fra slægt til slægt. Saligt det folk, der har Herren til Gud«.

Disse ord er uhyre indholdsrige. For det første finder vi her den nøje sammenhæng, der er iflg. Guds ord, mellem Guds tale og Guds gerning. »Guds ord er ikke tomme ord«, siger Skriften. [5.Mos. 32,47](#) Guds ord er realitet, virkelighed. Derfor er det for salmedigteren én og samme virkelighed, han omtaler, når han siger: »Sandt er Herrens ord, al hans gerning er trofast«. Og derfor priser han ikke blot ordet som et ord, men som et værk: »- han taledede, så skete det, han bød, så stod det der«.

Denne nære sammenhæng mellem Guds ord og virkeligheden kendte han, som ville ødelægge, hvad Gud havde skabt godt. Men kun på én måde kunne han ødelægge virkeligheden: (1. Mos.3,1) om han kunne komme ordet til livs. Kunne han få mennesket bort fra det, var mennesket revet løs fra sin virkeligheds dybeste grund. Centralt siger Skriften det, når den siger: »Det er ikke tomme ord uden betydning for jer, men af dem afhænger jeres liv«. [5. Mos. 32,47](#)

Derfor må salmisten her bekende: »Saligt (= lykkeligt) det folk, som har Herren til Gud« - jo, for det folk kender og ved, hvorfra dets hele tilværelse udspringer, sådan som salmisten udtrykker det et andet sted: [Salme 139,14 ff](#)

»Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt. Underfulde er dine gerninger, det kender min sjæl til fulde. Mine ben var ikke skjult for dig, da jeg blev skabt i løndom, virket i jordens dyb. Som foster så dine øjne mig. I din bog var de alle skrevet, dagene var bestemt, før én eneste af dem var kommet. Hvor kostelige er dine tanker mig, Gud, hvor stor er deres sum! Tæller jeg dem, er de flere end sandet. jeg vågner - og end er jeg hos dig«.

Og hvad det betyder af tryghed at kende sit liv som en tanke fra Gud, et ord af Guds mund, det

fornemmer vi i samme salmes første vers, v. 1-12: Ligeegyldigt hvor han befinder sig, enten i himlen eller dødsriget, hvor havet ender, eller i den dybeste nat - alle vegne finder han sit livs hemmelighed : »*Din højre holder mig fast*« - ingen steder er han uden for den munds ånde, som har skabt ham, v. 7 - Gud har rede på hans liv og omslutter det både forfra og bagfra.

Jo, det er saligt at have Herren til Gud - han, som talte, og mit liv blev til.

Men der er en ting mere, vi skal pege på ud fra [Salme 33](#): at det tillige er Herrens ord, der står bag historien.

Salme 33,10-11: »*Herren kuldcastede folkenes råd, gjorde folkeslags tanker til intet. HERRENS råd står fast for evigt, HANS hjertes tanker fra slægt til slægt*«, sagde salmisten, og nøjagtigt det samme ligger der i apostelen Johannes' ord: »*I begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud, og ordet var GUD. Alt er blevet til ved det, og uden det blev intet til af det, som er*«. [Johs.1,1 ff.](#) Og helt på linie med det siger Hebræerbrevet: »*Han (= Jesus) er Guds herligheds afglans og bærer alt med sit mægtige ord*«. [Hebr. 1,1-3.](#)

Dette er Bibelens tale om skabelsen - ikke blot, at alt engang blev til ved Herrens ord, men at alt endnu bæres af, at Gud har talt. Ikke blot blev alt engang til ved en guddommelig tanke og plan, men bag hele tilværelsen og historien ligger en guddommelig tanke og plan. Skjult for det menneskelige øje, alene synligt for troen, bærer hele vor historie det mærke: Gud har talt. Historien er dybest set en historie om, hvordan folkenes råd blev kuldcastet og måtte vige for de tanker og planer, som Gud havde udtalt i sit råd. En vidunderlig bog om disse ting er ikke mindst Johannes' Åbenbaring.

Guds ord og Guds-billedet

Særlig betydning fik Guds ord for mennesket, idet vi lægger mærke til i Bibelens beretning om skabelsen, at Gud ikke bare skabte mennesket ved sit ord, som det skete med den øvrige skabning, men at Gud talte til mennesket. (1. Mos.1,28)

Dette beror ganske afgjort på en anden forskel mellem mennesket og den øvrige skabning: at Gud skabte mennesket i sit billede.

Dette hentyder ikke i første række til en ydre lighed, men til en åndelig lighed. Gud og mennesket var af samme ånd. Mennesket var i stand til at forstå Gud. Det kendte Gud i hans inderste væsen, når det hørte ham - for de lignede hinanden i deres ånd. Og det kendte sig selv i sit inderste væsen, når det hørte Herren tale - for det var af samme ånd som Gud. Derfor beroede menneskets fulde harmoni på, at Gud talte til det.

Skriften bruger om denne harmoni udtrykket »fred med Gud«. Det hebraiske ord for »fred« hedder »shalom« og betyder »helhed« og »fred«. Det er denne dybe harmoni, vi aner genklangen af i Augustins ord: »Mit hjerte er skabt til dig og er uroligt, indtil det finder hvile hos dig«. Der er dybt i menneskesindet en inderlig sammenhæng mellem at kende sig selv og kende Gud. Der er dybt i menneskesindet et stærkt behov for at høre Gud tale til os. Ingen større vrede findes end den, at Gud er tavs over for mennesket, thi den gudløse, den, som Gud har forladt, er uden fred, siger Herrens ord. ([Esajas 57,21](#))

Det var først og fremmest denne harmoni, denne fred med Gud, som blev ødelagt ved menneskeslægtens store fald.

Af uendelig nåde opgav Gud ikke sit ord. Ej heller opgav han at tale til mennesket. Men: freden var forbi, Guds-billedet var ødelagt, ja mere: det blev mistet. Vi ser det i vort Ny Testamente, hvordan det skelner mellem »*det gamle menneske*« og »*det nye menneske, der blev skabt i Guds lighed*« ([Ef.4,22-24](#)). Det gamle menneske er det menneske, som opstod ved slægtens fald i Eden, det menneske, hvorom Jesus siger, at det er født af kød. ([Johs.3,6](#)) Dét er siden faldet uden Guds-billedet, uden samme ånd som Gud i sit indre og derfor, som Paulus skriver til menigheden i Korinth, ude af stand til at forstå det, som kommer fra Gud, det, som Herren taler. ([1.Kor.2,14](#))

Ja, men hvad nytter det da, at Gud taler, om mennesket alligevel ikke forstår ham? Er vi så ikke

udelukket fra den fred, som vi er skabt til? På én måde: Jo. Mennesket har ikke i sig mere nogen mulighed for at høre og kende Gud i hans tale som før. Mennesket har ikke i sig nogen mulighed mere for at kende sig selv og sin fred med Gud gennem det, som Gud taler.

Og dog kan det ske. Det er simpelthen det, Bibelen handler om. Den kalder det for »frelse«, og det betyder, at noget bliver helt igen. Betingelsen er nu kun den ene: at Gud vil give os den hellige Ånd, når vi hører Guds tale. Vi er i den sag så helt afhængig af Guds vilje og Guds barmhjertighed, som Paulus siger det:

»Altså beror det ikke på den, som vil, eller den, som anstrenger sig, men på Gud, som viser barmhjertighed«. [Rom.9,16](#)

Gud være tak, at han er barmhjertig, så det går an at søge ham og bede om, at han vil give os den Ånd tilbage, som vi mistede p.g.a. faldet. Og godt for den, som ønsker at finde sin Gud igen og genfinde freden hos ham, at mindes Jesu ord:

»Når da I, som er onde, forstår at give jeres børn gode gaver, hvor meget snarere vil så ikke Faderen fra Himlen give Helligånden til dem, som beder ham!« [Luk.11,13](#)

Gud har talt - åbenbaringens hemmelighed

Når Guds ord er det centrale begreb i både Det gamle Testamente (= GT) og Det nye Testamente (= NT), så er grunden den, at det er åbenbaringens hemmelighed - nøglen ind til Gud selv og alt det, som kommer fra ham. Alt, hvad Gud giver til kende, giver han til kende gennem ordet. Alt, hvad Gud vil give og gøre med et menneske, giver og gør han alene gennem ordet. Uden ordet er alle mennesker afskåret fra Guds evige gaver. Uden ordet er alle mennesker udelukket fra Guds nyskabelse ved den hellige Ånd. Havde Gud ikke talt, havde ingen i dag kendt Gud. Havde Gud ikke talt, havde der ingen sand tro været på denne jord. Havde Gud ikke talt, så havde alt været mørke og uvished, som vi kender det i den del af verden, hvor Guds ord ikke er, ligesom vi i stigende grad kender det herhjemme fra, efterhånden som vort folk bliver ukendt med ordet og dets vidunderlige gerning.

Stærkt møder vi denne modsætning mellem ordet og mørket i Johannes-evangeliet: *»I ordet var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket begreb det ikke«* - eller: *»- og mørket fik ikke bugt med det«. [Joh.1,4-5](#)*

Ordet er Guds åbenbaringsmåde. Det er en hemmelighed og sandhed, som vi må gøre os ganske klar, når vi har med den levende Gud at gøre: at han åbenbarer sig ved at skjule sig i ordet.

Vi kan undtagelsesvis møde, at Gud i Bibelen åbenbarer sig i andre skikkelser. Men også i disse undtagelser skal vi lægge mærke til, at ingen ser Gud, som han er. Gud skjuler altid sig selv bag disse skikkelser. Kun ét sted åbenbarer han sig, som han er, skjult bag et helligt dække og det er, når han åbenbarer sig i ordet.

Åbenbaringen og Det andet Bud

Denne beslutning af Gud om at åbenbare sig gennem ordet alene gav han til kende på Sinai, da han gav loven til Moses. Desværre har kirken slettet det bud, hvori Gud har givet denne beslutning til kende, nemlig i det andet bud, som lyder således:

»Du må ikke gøre dig noget udskåret billede eller noget afbillede af det, som er oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden, og tilbede og dyrke det«. [2.Mos.20,4-5](#)

Oprindeligt er det sikkert slettet, fordi det måtte føles ubehageligt for den billeddyrkelse, som mere og mere satte sit præg på Romerkirkens gudsyndyrkelse på den tid. Luthers begrundelse for ikke på ny at tage det med var den, at det ikke sagde andet end det første bud: *»Jeg er Herren, din Gud, du må ikke have andre guder end mig«*.

Nu finder vi imidlertid i Skriften selv en udlægning og forklaring af loven, nemlig i 5. Mosebog.

([5.Mos.1,5](#)) Og ikke mindst i betragtning af dette buds skæbne i kirken er det værd at bemærke, at dette bud i Bibelen er det eneste, som får sin helt specielle belysning. Det sker i det fjerde kapitel, hvor Herren minder dem om den dag, de stod for Herrens åsyn ved Horeb (Sinai), og der minder han dem især om en ting - han siger:

4,12 *»Da Herren taledede til jer ud fra ilden, hørte I kun ordene, men nogen skikkelse så I ikke, kun en røst fornam I«.*(5.Mos.4,12)

To gange understreger Herren her for dem, at ved den åbenbaring, hvor de mødte ham ansigt til ansigt, hørte de kun en røst - kun ordene.

Og efter at have understreget det fortsætter han så med at gentage det andet bud: 5.Mos.4,15 *»Eftersom I ikke så nogen skikkelse, dengang Herren taledede til jer på Horeb ud fra ilden, så vogt jer nu omhyggeligt for at handle så ryggesløst, at I laver jer et gudebillede - - -«.*

Her understreger budet ganske tydeligt den kendsgerning: *»I så ikke nogen skikkelse«.* Hvordan skete denne herlige åbenbaring af Gud da? De hørte ordene. Således mødte de Herren ansigt til ansigt.

Således har Gud altså med det andet bud i Bibelen klart givet til kende, at han ikke vil åbenbare sig og give sig til kende og heller ikke vil dyrkes gennem noget andet end det ord, han har talt. Ved sin røst vil han give sig til kende for os. Ordet er og bliver det sted, hvor Guds møde med os finder sted. Og ordet er og bliver det sted, hvor al sand gudsdyrkelse skabes.

At hævde, som det sker i Romerkirken, at det er Gud, man dyrker, og ikke billederne, er kun et menneskeligt bedrageri.

Hvorfor den levende Gud har valgt at åbenbare sig alene gennem ordet, som han har talt og taler, det skal vi ikke prøve at svare på. Kun skal vi måske pege på, at faldet bort fra Gud begyndte med et fald bort fra det, Gud havde talt. Men da Herren aldrig selv har sagt, at det er grunden til, at han har valgt dette sted at møde os på, vil vi lade svaret forblive som en hemmelighed hos Gud. Vigtigst for os er dog selve sagen: Gud har talt, og taler, og i dette er døren for os til nyt liv hos og med Herren, vor skaber og genløser.

(Afsnit fra "Gud har talt" af Frank Jacobsen - Luthersk Missions Bibelskoles Elevforening 2009 (Dansk Bibel-Institut 1973) - Shafan 14-04-12)